

Sygn. akt III AUa 223/19

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 lipca 2019 r.

Sąd Apelacyjny w Lublinie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący - Sędzia	SA Barbara Mazurkiewicz-Nowikowska
Sędziowie:	SA Elżbieta Gawda SO del. do SA Jacek Chaciński (spr.)
Protokolant: st. prot. sądowy Joanna Malena	

po rozpoznaniu w dniu 10 lipca 2019 r. w Lublinie

sprawy E. M.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w S.

o prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S.

od wyroku Sądu Okręgowego w Siedlcach

z dnia 11 lutego 2019 r. sygn. akt IV U 600/18

oddala apelację.

Jacek Chaciński Barbara Mazurkiewicz-Nowikowska Elżbieta Gawda

Sygn. akt III AUa 223/19

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 11 lutego 2019 r Sąd Okręgowy w Siedlcach zmienił decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w S. z dnia 4 lipca 2018 r. i ustalił E. M. prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy od(...)do (...).

Sąd Okręgowy oparł swoje rozstrzygnięcie na następujących ustaleniach faktycznych i rozważaniach prawnych.

Ubezpieczona E. M. ur. (...), uprzednio uprawniona była do renty z tytułu niezdolności do pracy. W okresie od 31 października 1994r. do 31 października 2011r. ubezpieczona miała przyznane prawo do renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy (renta uczniowska). Od 1 grudnia 2011r. do 31 marca 2018r. była ona uprawniona do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy. W ostatnim okresie ,tj. od 1 marca 2015r. do 31 marca 2018r.

podstawę powyższego uprawnienia stanowiła decyzja organu rentowego z 7 kwietnia 2015r. W dniu 27 marca 2018r. ubezpieczona wystąpiła do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. z wnioskiem o ustalenie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy na dalszy okres. Rozpoznając wniosek organ rentowy skierował ubezpieczoną na badanie przez lekarza orzecznika ZUS, który w orzeczeniu z 10 maja 2018r. ustalił, że ubezpieczona nie jest niezdolna do pracy. Na skutek sprzeciwu ubezpieczonej od powyższego orzeczenia lekarza orzecznika, ubezpieczona skierowana została na badanie przez komisję lekarską ZUS, która w orzeczeniu z 21 czerwca 2018r. ustaliła, że ubezpieczona nie jest niezdolna do pracy. Na podstawie powyższego orzeczenia, zaskarżoną decyzją z 4 lipca 2018r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. odmówił ubezpieczonej prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy na dalszy okres.

Ubezpieczona posiada wykształcenie średnie w zawodzie ekonomisty, które zdobyła kończąc najpierw liceum ogólnokształcące, a następnie studium w kierunku (...). Uprzednio – od 1997r. ubezpieczona pracowała jako fakturzystka. Obecnie – od 2 maja 2017r. ubezpieczona zatrudniona jest w Serwisie (...) z siedzibą w S. na podstawie umowy o pracę na czas określony ,tj. do 1 sierpnia 2019r. w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku specjalisty ds. rozliczeń w biurze rachunkowym. Ubezpieczona przez 4 godziny dziennie pracuje przed komputerem wykonując czynności ściśle związane z zajmowanym stanowiskiem, natomiast w pozostałym zakresie wykonuje czynności pomocnicze polegające na segregowaniu dokumentów. Ubezpieczona samocewnikuje się co 3-4 godziny, przestrzega diety cukrzycowej, kilka razy dziennie kontroluje poziom glikemii oraz przyjmuje insulinę

Ubezpieczona od około 30 lat cierpi na cukrzycę typu (...)leczoną metodą intensywnej insulinoterapii, niedoczynność tarczycy w przebiegu choroby H. w trakcie skutecznego leczenia hormonalnego oraz stan po fotokoagulacji siatkówki obu oczu. W trakcie trwania cukrzycy u ubezpieczonej doszło do pojawienia się późniejszych mikroangiopatycznych narządowych powikłań w postaci polineuropatii cukrzycowej oraz retinopatii cukrzycowej nieproliferacyjnej. Przebieg schorzenia jest przewlekłe niewyrównany o czym świadczą poziomy hemoglobiny (...). W leczeniu obecnie ubezpieczona przyjmuje 3 razy dziennie insulinę. Niedocukrzenia występują 2-3 razy w tygodniu, wówczas ubezpieczona odczuwa drżenie rąk, nadmierną potliwość i zawroty głowy. Obecnie ubezpieczona wymaga systematycznego leczenia, okresowej weryfikacji dawek leków, przestrzegania diety cukrzycowej oraz kontroli poziomów glikemii. Ubezpieczona posiada wrodzoną zaćmę oka prawego, krótkowzroczność obu oczu oraz zmiany zwyrodnieniowe kręgosłupa. Występują u niej zaburzenia mikcji o podłożu neurogennym ze spastycznością zwieracza cewki (od wczesnego dzieciństwa), nawrotowe infekcje układu moczowego oraz stan po kalibracji cewki. W następstwie spastyczności cewki u ubezpieczonej doszło do znacznej atonii pęcherza z dużym zaleganiem moczu. W celu zmniejszenia ryzyka infekcji ubezpieczona samocewnikuje się 6 razy dziennie, jednakże pomimo tego występuje u niej nietrzymanie moczu z parć nagłych. Z uwagi na cukrzycę i towarzyszące jej powikłania oraz schorzenie urologiczne stan zdrowia ubezpieczonej nie poprawił się i nie rokuje poprawy. Zwiększone ryzyko infekcji dróg moczowych, a także objawy pęcherza neurogennego występujące u ubezpieczonej mogą pozostawać w związku przyczynowym z cukrzycą (spowodowane polineuropatią obwodową). Rozpoznana u ubezpieczonej przewlekła i niewyrównana cukrzyca typu I oraz schorzenia układu moczowego naruszają sprawność organizmu ubezpieczonej w stopniu powodującym dalszą częściową niezdolność do pracy. Istniejące zaś pozostałe schorzenia, w tym m.in. niedoczynność tarczycy, dodatkowo przyczyniają się do uznania niezdolności do pracy. Stwierdzona u ubezpieczonej częściowa niezdolność do pracy istnieje dalej ,tj. od (...), a przewidywany okres trwania tej niezdolności to (...).(opinia biegłych neurologa, ortopedy, diabetologa, okulisty i urologa).

W ocenie Sądu Okręgowego odwołanie ubezpieczonej E. M. podlegało uwzględnieniu.

Sąd wskazał, że zgodnie z art.57 ust. 1 i 2 ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2016r., poz.887 ze zm.) renta z tytułu niezdolności do pracy przysługuje ubezpieczonemu, który spełnił łącznie następujące warunki: jest niezdolny do pracy, ma wymagany okres składkowy i nieskładkowy, a niezdolność do pracy powstała w czasie zatrudnienia, albo nie później niż w ciągu 18 miesięcy od ustania zatrudnienia, przy czym ostatniego wymogu nie stosuje do ubezpieczonego, który udowodnił okres składkowy i nieskładkowy wynoszący co najmniej 20 lat dla kobiety lub 25 lat dla mężczyzny oraz jest całkowicie niezdolny do pracy. W myśl art.12 ust.1, 2 i 3 ustawy niezdolną do pracy jest osoba, która całkowicie lub częściowo utraciła zdolność do pracy zarobkowej z powodu naruszenia sprawności organizmu i nie rokuje odzyskania zdolności do pracy po

przekwalifikowaniu, przy czym całkowicie niezdolną do pracy jest osoba, która utraciła zdolność do wykonywania jakiegokolwiek pracy, a częściowo niezdolną do pracy jest osoba, która w znacznym stopniu utraciła zdolność do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji.

Analizując opinię biegłych Sąd doszedł do przekonania, że daje ona podstawę do oparcia na niej rozstrzygnięcia. Została ona sporządzona przez osoby posiadające specjalistyczną wiedzę z zakresu schorzeń dotyczących ubezpieczoną. Jej wydanie poprzedziła analiza dokumentacji medycznej zgromadzonej w sprawie oraz przeprowadzenie badania ubezpieczonej. Opinia jest spójna i należyte uzasadniona.

Organ rentowy wniósł zastrzeżenia do opinii biegłych. Stwierdził, iż skoro ubezpieczona jest zatrudniona na stanowisku specjalisty ds. rozliczeń, to pozostaje zdolna do pracy zgodnej z poziomem kwalifikacji.

Zdaniem Sądu, nie ma podstaw do podważania merytorycznej wartości opinii biegłych z zakresu diabetologii, neurologii, ortopedii, urologii i okulistyki. Sama okoliczność, że E. M. pozostaje aktywna zawodowo nie oznacza jeszcze, że niezdolność do pracy u ubezpieczonej nie istnieje. Sąd podniósł, że niejednokrotnie osoba niezdolna do pracy podejmuje zatrudnienie, gdyż pragnie być aktywna zawodowo, bądź zmusza ją do tego sytuacja ekonomiczna. Sąd podkreślił, iż ubezpieczona posiada dwójkę małoletnich dzieci. Ponadto, zatrudniona jest na stanowisku specjalisty ds. rozliczeń na podstawie umowy o pracę na czas określony jedynie do sierpnia 2019r. Jak wynika z opinii biegłych lekarzy diabetologa i urologa, stan zdrowia ubezpieczonej od chwili badania w 2015r., na podstawie którego uzyskała okresową rentę z tytułu częściowej niezdolności do pracy, nie poprawił się i nie rokuję poprawy. Sąd zauważył, iż ubezpieczona jedynie przez 4 godziny dziennie wykonuje pracę ściśle związaną z posiadanymi kwalifikacjami polegającą na pracy przy komputerze i wprowadzaniu danych, natomiast w pozostałym zakresie wykonuje czynności pomocnicze polegające na segregowaniu dokumentów. Z uwagi na konieczność przestrzegania diety cukrzycowej, spożywania posiłków o określonym czasie, kontroli poziomu glikemii oraz przyjmowania insuliny ubezpieczona kilka razy dziennie korzysta przerw w pracy. Mimo, iż ubezpieczona samocewnikuje się, często dochodzi do zalegania moczu, a w konsekwencji do nawrotowych infekcji układu moczowego. W konsekwencji, Sąd przyjął, iż sporna okoliczność istnienia u ubezpieczonej niezdolności do pracy została dostatecznie wyjaśniona, a zatem zgłoszony przez organ rentowy wniosek o przeprowadzenie dowodu z opinii innych biegłych z zakresu diabetologii, neurologii, ortopedii, urologii i okulistyki podlega oddaleniu.

Sąd zauważył także, że ubezpieczona cierpi na cukrzycę od dzieciństwa. W dorosłym życiu (od 1997r.) ubezpieczona podejmowała aktywność zawodową zmagając się jednocześnie z chorobą i postępującymi powikłaniami związanymi z cukrzycą. Na postępujący charakter choroby wskazali biegli w złożonej opinii. Nie ulega zatem wątpliwości, że częściowa niezdolność ubezpieczonej do pracy powstała w okresie zatrudnienia ubezpieczonej i była podstawą przyznawania jej renty począwszy od 1 grudnia 2011r. (decyzja z 27 lutego 2012r. k.28 akt rentowych za wnioskiem z 30 grudnia 2011r.).

Mając na uwadze powyższe okoliczności Sąd na podstawie art.477¹⁴§2 kpc zmienił zaskarżoną decyzję i orzekł jak w sentencji wyroku.

Z wyrokiem tym nie zgodził się organ rentowy. Wniósł apelację. Zaskarżył wyrok w całości zarzucając:

- naruszenie art.233 § 1 k.p.c. poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów i wyprowadzenie ze zgromadzonego materiału wniosków z niego nie płynących przez przyjęcie, iż ubezpieczona jest częściowo niezdolna do pracy w okresie od (...)do (...);
- naruszenie art.286 k.p.c. poprzez oddalenie wniosku organu rentowego o dopuszczenie dowodu z opinii uzupełniającej biegłych neurologa, okulisty, urologa i diabetologa podczas gdy istniały wątpliwości wymagające wyjaśnienia;

- naruszenie art.57 ust.1 w zw. z art.12 ust , 2 i 3 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych poprzez ich błędną wykładnię i przyjęcie, że ubezpieczona spełnia wszystkie przesłanki do przyznania renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy, w sytuacji gdy ubezpieczona nie jest niezdolna do pracy.

Mając na względzie te zarzuty organ rentowy wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie odwołania. W apelacji został także zawarty wniosek o rozpoznanie postanowienia Sądu z dnia 11 lutego 2019 r i dopuszczenie dowodu z uzupełniającej opinii biegłych neurologa, okulisty, urologa i diabetologa na okoliczność ustalenia, czy ubezpieczona jest niezdolna do pracy, a jeżeli tak to w jakim stopniu i na jaki okres.

Apelacja jest bezzasadna.

Sąd Apelacyjny podziela ustalenia faktyczne i ocenę prawną Sądu I instancji.

Apelacja zarzucając Sądowi I Instancji dowolność oceny dowodów stanowi jedynie polemikę z prawidłowymi ustaleniami tego Sądu.

W ocenie Sądu Apelacyjnego, Sąd I instancji dokonał oceny zgodnie z zasadą swobodnej oceny dowodów określonej w treści art. 233 § 1 k.p.c. Na tej podstawie Sąd ten, w sposób bezstronny, racjonalny i wszechstronny rozważył materiał dowodowy jako całość, dokonując wyboru określonych środków dowodowych i ważąc ich moc oraz wiarygodność, odniósł je do pozostałego materiału dowodowego (por. orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 10 czerwca 1999 roku, II UKN 685/98, OSNAPiUS 2000/17/655; Kodeks Postępowania Cywilnego. Komentarz, T. Ereciński (red.), Lexis Nexis 2007, str. 552 i nast.).

Zarzuty organu rentowego sformułowane w środku odwoławczym ocenić należy, jako dowolną, nie popartą żadnymi dowodami polemikę z prawidłowymi, acz niekorzystnymi dla apelującego, ustaleniami faktycznymi Sądu Okręgowego, opartymi o wyniki przeprowadzonego postępowania dowodowego. Wbrew zarzutom apelującego podnoszonym już na etapie postępowania przed Sądem I instancji Sąd miał na uwadze, że ubezpieczona posiada wykształcenie średnie techniczne i że pracuje zawodowo. Mieli to również na uwadze biegli sędziwi. Mimo tego, że względu na rozpoznane schorzenia urologiczne i diabetologiczne biegli jednoznacznie stwierdzili, że wnioskodawczyni jest częściowo niezdolna do pracy. Pokreślić należy, że o takiej niezdolności bądź jej braku nie decyduje fakt wykonywania pracy lecz stan zaawansowania określonych schorzeń. Trafnie Sąd I instancji zauważył, że nie istnieje zakaz podejmowania pracy mimo niezdolności do niej, i że sytuacja taka powodowana jest wieloma względami np. ekonomicznymi, rodzinnymi itp.

Przedstawiona w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku ocena zgromadzonego materiału dowodowego, w tym dowodu z opinii biegłego jest prawidłowa i nie wykracza poza ramy określone w art.233 §1 k.p.c. Sąd szczegółowo przeanalizował i ocenił opinię biegłych pod kątem jej logiczności, należytego uzasadnienia i nie dostrzegł w niej wad mogących ją zdyskwalifikować jak o miarodajny dowód w sprawie. Sygnalizowane przez organ rentowy wątpliwości wynikające z faktu świadczenia przez wnioskodawczynię pracy nie stanowiły i nie stanowią dostatecznej podstawy – w świetle zgromadzonego materiału dowodowego - do prowadzenia dalszego postępowania dowodowego. Sąd i instancji nie naruszył zatem art.286 k.p.c.

W związku z prawidłowymi ustaleniami faktycznymi nie jest zasadny podniesiony w apelacji zarzut naruszenia prawa materialnego.

Mając na względzie powyższe Sąd Apelacyjny na podstawie art.385 k.p.c. orzekł jak w sentencji.